

**Procedura privind conduita de participare la piață
Cu aplicare de la data de 01.10.2022**

1. Preambul

(1) Prezenta procedură privind conduita de participare la piață (denumită în continuare „**Procedura**”) stabilește reguli de conduită pentru participanții la piețele de gaze naturale și energie electrică („**Piețele**”) organizate și administrate de societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A., denumită în cele ce urmează „**BRM**”, în baza licenței pentru desfășurarea activității de administrare a piețelor centralizate în sectorul gazelor naturale acordată prin Decizia Președintelui ANRE nr. 1797/2018 și a licenței de operator al pieței de energie electrică, acordată prin Decizia Președintelui ANRE nr. 491/2022.

(2) Prezenta Procedură se bazează pe principiul fundamental al necesității unei responsabilități comune a BRM și a participanților la Piețe cu privire la o tranzacționare corectă și transparentă pe Piețele organizate și administrate de către BRM.

(3) Aceste reguli au scopul de a consolida încrederea în care o au piața și publicul în Piețe, în mecanismele acestora de stabilire a prețurilor și caracterul de referință al prețurilor de tranzacționare.

2. Domeniul de aplicare

2.1. Domeniul de aplicare

(1) Procedura este aplicabilă Piețelor și BRM, tuturor operațiunilor cu ordine și tranzacții și tuturor participanților la Piețe.

(2) Domeniul de aplicare al prezentei Proceduri cuprinde toate actele și conduita, inclusiv astfel de acte și conduită care sunt realizate în afara Piețelor și care ar putea compromite integritatea BRM, tranzacționarea pe Piețe și prețurile de piață.

2.2. Clasificare legală

(1) Prezenta Procedură face parte din regulile și reglementările BRM, aplicabile tranzacționării pe Piețe. Aceasta se completează cu prevederile regulamentelor și/sau procedurilor aplicabile fiecărei Piețe.

(2) Prezenta Procedură nu exonerează participanții la tranzacționare de a se conforma prevederilor legale și de reglementare aplicabile acestora, inclusiv dar fără a se limita la prevederile Legii nr. 123/2012 a energiei electrice și gazelor naturale, legislația secundară emisă de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), ale Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie (REMIT), interdicțiile și normele relevante ale legislației penale și fiscale.

(3) În aplicarea prezentei Proceduri de către BRM și organele sale, neconcordanțele cu regulile menționate la alineatul (2) trebuie evitate și interpretarea trebuie să fie armonizată. În cazul unei neconcordanțe, vor prevala dispozițiile de rang superior.

3. Reguli de conduită pentru tranzacționarea pe Piețe

3.1. Integritatea Piețelor; Interzicerea tranzacțiilor bazate pe informații privilegiate și a manipulării prețurilor

(1) Pentru a proteja integritatea Piețelor, în special pentru a asigura o libertate, tranzacționare transparentă și corectă pe Piețe, următoarele principii se aplică tranzacționării pe Piețe:

- a) Participanții la tranzacționare respectă legile aplicabile (în special REMIT), regulamentele și/sau procedurile aplicabile fiecărei Piețe, practicile comerciale obișnuite și diligența aplicabilă unor participanți la piață profesioniști;
- b) Participanții nu înregistrează în mod repetat în ultimele 12 luni, incidente de plăți și/sau de neconformare la nivelul de garanții minim solicitat de platformele BRM conform regulamentelor și/sau procedurilor ce reglementează fiecare Piață;
- c) Participanții nu înregistrează în mod repetat incidente de plăți în sistemul bancar în ultimele 30 de zile;
- d) Participanții la tranzacționare și comercianții se comportă onest atunci când tranzacționează pe Piețe; și
- e) Atunci când tranzacționează pe Piețe, participanții la tranzacționare țin seama în mod corespunzător de prevederile prezentei Proceduri privind conduita de participare la piață în relația cu BRM și ceilalți participanți la tranzacționare.

Aceste principii trebuie respectate inclusiv în cazul în care conduc la pierderea unor anumite beneficii financiare directe. De asemenea, participanții la tranzacționare se vor abține de la asistența terților în încercarea de a se abate de la principiile menționate anterior sau de a participa la acțiuni care ar putea pune în pericol sau împiedică buna funcționare a Piețelor.

(2) În special, este interzis participanților la tranzacționare:

- a) Să cumpere sau să vândă, direct sau indirect, un produs tranzacționat pe Piețe, sau să anuleze ordine existente, folosind informații confidențiale, sensibile comercial, referitoare la produsele tranzacționate pe Piețe, în cont propriu sau în contul unui terț, cu excepția cazului în care utilizarea informațiilor se încadrează în una dintre excepțiile de la articolul 3 paragraful 3 sau 4 din REMIT;
- b) să manipuleze tranzacțiile bursiere pe Piețe, în special toate acțiunile care sunt interzise susceptibile de a da semnale false sau înșelătoare cu privire la prețurile de tranzacționare;
- c) să folosească Piețele BRM și facilitățile sale în scopul comiterii de infracțiuni economice sau fiscale.

(3) Interdicțiile prevăzute la alin. 2 cuprind și tentativa de a se angaja în conduita interzisă.

(4) În virtutea obligației sale de a manifesta o conduită preventivă, BRM va putea raporta către ANRE și către oricare alte autorități competente orice suspiciuni privind încălcarea prevederilor prezentului art. 3.1, va putea anula tranzacțiile suspecte și va putea impune sancțiuni provizorii participanților vizați, conform art. 4, fără a-și atrage nicio răspundere față de participanți în raport de rezultatul final al unei eventuale investigații realizate de către ANRE/autoritate competentă. Un ghid orientativ al situațiilor care

constituie astfel de încălcări poate fi consultat la [https://documents.acer.europa.eu/en/remit/Documents/ACER_Guidance_on_REMIT_application_6th Edition_Final.pdf](https://documents.acer.europa.eu/en/remit/Documents/ACER_Guidance_on_REMIT_application_6th_Edition_Final.pdf).

3.2. Caracterul ferm al tranzacțiilor

(1) BRM supraveghează și urmărește modalitatea de încheiere a contractelor ce cuprind obligațiile asumate prin încheierea de tranzacții pe Piațe. Orice tranzacție încheiată de un participant ca urmare a introducerii de ordine creează o obligație fermă a acestuia de a-și asuma tranzacția prin modalitatea post-tranzacționare aplicabilă conform regulamentelor și/sau procedurilor ce reglementează fiecare Piață.

(2) Fără a aduce atingere prevederilor art. 4 din prezenta Procedură în baza căruia se pot stabili sancțiuni suplimentare, în cazul refuzului de semnare a contractului de către una dintre părți și/sau refuzului de corectare a contractului neconform cu modalitatea post-tranzacționare aplicabilă sau care nu conține elementele negociate în timpul licitației, participantului i se retine garanția prevăzută de procedura ce reglementează respectiva Piață, garanție care se virează celeilalte părți la tranzacție. În situația în care refuzului ambelor părți de semnare a contractului și/sau refuzului de corectare a contractului neconform cu modalitatea post-tranzacționare aplicabilă, BRM va reține garanțiile ambelor părți la tranzacție.

(3) Fără a aduce atingere prevederilor art. 4 din prezenta Procedură în baza căruia se pot stabili sancțiuni suplimentare, pentru Piața de energie electrică pentru clienții finali mari, organizată în baza Regulamentului privind cadrul organizat de contractare a energiei electrice de către clienții finali mari aprobat prin Ordinul Președintelui ANRE nr. 65/2022, în cazul retragerii ofertei inițitoare de către inițiatorul ordinului după publicarea acesteia pe pagina de internet a BRM, respectiv în cazul refuzului de semnare a contractului de către una dintre părți și/sau refuzului de corectare a contractului neconform sau care nu conține elementele negociate în timpul licitației, participantului i se retine garanția prevăzută de Procedura de funcționare a pieței de energie pentru clienții finali mari organizată de BRM, cu titlu de suma penalizatoare. Suma penalizatoare se împarte în mod egal tuturor participanților respondenți calificați în cadrul etapei de selecție, în situația retragerii ofertei inițitoare de către inițiatorul ordinului, respectiv se acordă celeilalte părți la tranzacție, în cazul refuzului de semnare a contractului de către una dintre părți și/sau refuzului de corectare a contractului neconform de către una dintre părțile la tranzacție. În cazul în care ambele părți la tranzacție se află în culpă, suma penalizatoare se distribuie în mod egal celorlalți participanți care au introdus oferte în sesiunea respectivă de tranzacționare.

3.3. Posibilitatea anulării tranzacțiilor

(1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 3.1 alin. 2 și 3.2, participanții parte la o tranzacție pot solicita anularea tranzacțiilor eronate, intervenite ca urmare a unei erori umane apărute la completarea, de către cel puțin un participant, a formularului de introducere a ordinului, conform procedurii descrise în prezentul art. 3.3. Pentru evitarea oricărui dubiu, anularea tranzacțiilor în condițiile prezentului art. 3.3 nu atrage plata de penalități conform art. 3.2. Tipurile de erori umane, pot include, în mod exemplificativ: introducerea unei cantități, cu un ordin de mărime (10x) peste sau sub valoarea intenționată, introducerea eronată a prețului prin prisma unei abateri excesive față de variația specifică pentru ziua de tranzacționare respectivă, inversarea prețului cu cantitatea, introducerea unei cantități semnificativ mai mari față de media de tranzacționare a unei Participant din ultimul an.

(2) Participantul care invocă eroarea umană are obligația de a notifica în scris, pe e-mail, în calitate de participant solicitant, BRM asupra tranzacției eronate, în maximum 30 minute de la momentul încheierii tranzacției eronate (exprimat ca oră/ minut), la adresa oficială de e-mail BRM: office@brm.ro și gaze@brm.ro pentru tranzacții cu activ suport gazele naturale, respectiv la adresa oficială de e-mail BRM:

office@brm.ro și energie.engros@brm.ro pentru tranzacții cu activ suport energia electrică. Subiectul e-mail-ului va fi: **SOLICITARE ANULARE TRANZACTIE.**

(3) BRM va analiza solicitarea de anulare de la primirea cererii pentru oricare dintre Piețe, în termen de maxim 1 oră, în cursul zilelor lucrătoare între orele 9-17, respectiv în termen de maxim 2 ore de la primirea cererii în afara programului de lucru prevăzut anterior. Orice solicitare de anulare transmisă BRM în intervalul orar 20:00 - 08:00 va fi preluată spre analiză după acest interval.

(4) După analizarea solicitării de anulare, dacă BRM constată, în mod rezonabil, că a avut loc o eroare umană, BRM va notifica celălalt participant la tranzacție în vederea obținerii acordului privind operațiunea de anulare efectivă a tranzacției. În cazul în care BRM constată, în mod rezonabil, că solicitarea de anulare nu se întemeiază pe o eroare umană, BRM va refuza solicitarea de anulare, va comunica participantului solicitant motivul refuzului și nu va mai notifica celălalt participant la tranzacție.

(5) Celălalt participant parte la tranzacție notificat de BRM va confirma, după caz, în maxim 1 oră de la primirea notificării BRM, în scris prin e-mail, acordul său cu privire la anularea tranzacției. Lipsa acordului va conduce la imposibilitatea anulării tranzacției.

(6) Ca urmare a acordului celor doi participanți parte la tranzacție privind anularea tranzacției, BRM va opera anularea tranzacției ținând cont de limitările de timp impuse de notificarea fizică a tranzacțiilor, în funcție de activul suport și, respectiv, de Piața pe care se realizează tranzacția. Pentru evitarea oricărui dubiu, BRM nu își asumă obligația de a anula și implicit, nu va răspunde, pentru tranzacțiile a căror notificare fizică nu mai poate fi anulată sau modificată, conform comunicării operatorului de transport respectiv.

(7) BRM își rezervă dreptul de a raporta către ANRE incidentele cu privire la tranzacțiile anulate.

(8) Toate tranzacțiile anulate se vor publica de către BRM, fără divulgarea părților participante la tranzacție, ci doar a elementelor tranzacției (ID-ul tranzacției, data încheierii tranzacției, produsul, cantitatea totală, prețul și motivul anulării).

(9) BRM are în vedere monitorizarea continuă a modului de funcționare a procesului de anulare de tranzacții și urmărește în mod special eliminarea posibilității existenței unui comportament abuziv în utilizarea mecanismului de anulare de tranzacții pe baza premisei de eroare umană, în scopul de a asigura o piață ordonată și disciplinată care să limiteze semnalele eronate de preț pentru restul participanților de bună credință.

4. Sancțiuni

(1) În cazul în care participanții la tranzacționare încalcă regulile instituite prin regulamentele și/sau procedurile aplicabile fiecărei Piețe, inclusiv cele ale prezentei Proceduri, respectiv nu respectă deciziile BRM emise în aplicarea documentelor anterior menționate, aceștia pot fi suspendați de la tranzacționare prin decizie a BRM, în totalitate sau pentru anumite Piețe, pe o perioadă cuprinsă între 10 zile și 6 luni, începând cu data reținerii garanției sau plății sumei penalizatoare aferente respectivei, încălcări, dacă este aplicabilă, sau începând cu data încălcării, după caz. Până la data deciziei BRM, participanții sunt suspendați provizoriu de la tranzacționare pe toate Piețele.

(2) Calitatea de participant poate fi revocată, în cazul unor suspendări repetate, aplicate alin. 1 de mai sus.

(3) Procedura de la alin. 1 și 2 se aplică și în cazul în care autoritățile de reglementare sau alte autorități publice aplică o sancțiune pentru un participant la tranzacționare, urmare a unei fapte sau acțiuni ce încalcă regulile instituite prin regulamentele și/sau procedurile aplicabile fiecărei Piețe sau prin prezenta Procedură.

(4) Prevederile art. 4 nu exclud sancțiunile ce pot fi aplicate de către autorități participanților la Piețe conform legii.

5. Regimul depunerii, administrării și soluționării contestațiilor

(1) Participantul interesat poate depune contestație, în scris, în atenția BRM, împotriva rezultatului unei sesiuni de tranzacționare la care participantul a participat, sau împotriva unei decizii de sancționare luate conform art. 4 de mai sus, în termen de 2 (două) zile de la data sesiunii de tranzacționare, respectiv în termen de 10 (zece) zile de la data deciziei de sancționare. Contestația nu suspendă tranzacția sau decizia atacată.

(2) În cazul contestării rezultatului unei sesiuni de tranzacționare, BRM înregistrează și transmite către participantul vizat contestația depusă și solicită participantului vizat un punct de vedere cu privire la soluționarea contestației depuse în termen de 2 (două) zile de la data primirii contestației. Participantul vizat are obligația de a trimite în maximum 2 (două) zile de la solicitare, către BRM, punctul de vedere cu privire la contestația depusă. BRM formulează, alături de participantul vizat, și transmite participantului contestator, în termen de maximum 4 (patru) zile de la data înregistrării acesteia, răspunsul la contestație și măsurile luate.

(3) În cazul contestării unei decizii de sancționare, BRM transmite participantului contestator, în termen de maximum 10 (zece) zile de la data înregistrării acesteia, răspunsul la contestație și măsurile luate.

(4) Orice contestație va fi soluționată ținând cont exclusiv de înregistrările electronice în sistemele de tranzacționare ale BRM privind marca de timp introducerii, modificării, anulării sau execuției ordinelor participanților, aceste înregistrări fiind deplin opozabile participanților. BRM nu răspunde pentru niciun fel de erori de afișare și comunicare sau întâzieri de comunicare între sistemele informatice ale participantului și sistemele informatice ale BRM, incluzând, dar fără a se limita la (i) introducerea ordinelor în alt sistem decât sistemul de tranzacționare, (ii) erori cauzate de întreruperea alimentării cu energie electrică, erori de conexiune la Internet, erori date de sistemul de operare, dificultăți tehnice care pot afecta funcționarea conexiunilor la Internet și/sau a echipamentelor de calcul și/sau a aplicațiilor furnizorului de Internet și/sau funcționarea defectuoasă a e-mail-ului, probleme tehnice și/sau de trafic intens pe Internet; (iii) erori cauzate de folosirea incorectă a computerului personal sau alte echipamente de către participant (întreruperea sursei electrice a computerului, erori date de sistemul de operare instalat pe computer, erori date de virusarea sistemului de operare al computerului, etc.).